

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาบริบทชุมชนและบริบทด้านการท่องเที่ยวของอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย (2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย (3) ศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย (4) หาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย (5) เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย กับ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กลุ่มตัวอย่างและประชากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยได้แก่ ตัวแทนการท่องเที่ยวจังหวัดเลย พัฒนาการชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน พระสงฆ์ ปราชญ์ชาวบ้าน ครู อาจารย์ นักเรียน ตัวแทนผู้ประกอบการ แม่ค้า คนขับรถรับจ้างและชาวบ้านที่อยู่ในอำเภอท่าลี่ ดำเนินการวิจัยโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและการเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ ประเด็นการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม การศึกษาเอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการหาค่าร้อยละในประเด็นที่ศึกษา ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้รูปแบบการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาควบคู่กับการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า

ผลการวิจัย พบว่า ด้านสภาพการท่องเที่ยวของอำเภอท่าลี่จังหวัดเลย เป็นพื้นที่ใหม่ที่กำลังรับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยว 3 ประเภทคือ ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ในแต่ละพื้นที่จะมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับศาสนา วิถีชีวิต ชนบธรรมเนียบประเพณี ในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวจะมีการบริหารจัดการ โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบในการพัฒนา ปรับปรุง การจัดกิจกรรมของชุมชนเพื่อพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรทางปัญญานำเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้วยการจัดเวทีประชาคมในตำบลเพื่อร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติการและร่วมประเมินการจัดกิจกรรม

ด้านปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยว พบว่า ปัจจัยที่มีผลคือ (1) การมีภูมิประเทศที่เป็นภูเขาสูง พื้นที่ราบเชิงเขาและที่ราบลุ่มทำให้มีความหลากหลายทางกายภาพ (2) สภาพเส้นทางคมนาคมที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่อำเภอในจังหวัดเลยและจังหวัดอื่น ๆ ได้อย่างสะดวก รวมทั้งประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (3) การมีกิจกรรมที่แตกต่างจากแหล่งอื่น ๆ เช่น กิจกรรมการแห่คันทอไม้ การแข่งขันพายเรือประเพณีระหว่างประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (4) การมีส่วนร่วมของชาวบ้านชุมชนที่มีการร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติการและร่วมประเมินอย่างต่อเนื่องและชัดเจน (5) การบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีผู้นำที่ได้รับการยอมรับจากชุมชน

(2)

ด้านศักยภาพการท่องเที่ยว พบว่า อำเภอท่าลี่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวคือ (1) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความหลากหลาย เช่น น้ำตก แก่ง วัด พระธาตุ ป่าชุมชน สะพาน วิถีชีวิต การประกอบอาชีพ ประเพณี และสภาพภูมิทัศน์ของอำเภอท่าลี่ (2) ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีความเป็นเอกลักษณ์ หลากหลาย สมบูรณ์และมีความครบถ้วนในการบริการ (3) กิจกรรมการท่องเที่ยวมีลักษณะเด่น แปลกตา (4) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินการจัดการท่องเที่ยว (5) ความสามารถในการแสดงบทบาทการเป็นผู้นำของชุมชนและผู้ตามของคนในชุมชน

ด้านแนวทางการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า (1) ต้องมีการบริหารจัดการ โดยคนในชุมชน (2) มีการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถด้านการท่องเที่ยวและการจัดการ (3) มีงบประมาณและปัจจัยหนุนเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวและการเรียนรู้ (4) สร้างความตระหนักรู้ จิตสำนึกเกี่ยวกับทรัพยากรทางธรรมชาติและทุนทางปัญญาที่มีอยู่ในชุมชน (5) ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้มีคุณภาพและศักยภาพ

ด้านการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงและความร่วมมือ พบว่า ต้องมีการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้กับคนภายนอก

ด้านการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว พบว่า สามารถเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในอำเภอท่าลี่ได้ 3 เส้นทางคือ (1) เส้นทางบ้านบวกอ่างถึงสะพานมิตรภาพ (2) เส้นทางบ้านบวกอ่างถึงสะพานมิตรภาพ (สามารถเข้าถึงน้ำตกห้วยไค้) (3) เส้นทางน้ำแควถึงเชียงคาน ส่วนการเชื่อมโยงเส้นทางไปยังประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มี 3 เส้นทางคือ (1) เส้นทางอำเภอท่าลี่ถึงร้านค้าปลอดภาษี (2) เส้นทางอำเภอท่าลี่สู่เมืองแก่นท้าว (3) เส้นทางสะพานมิตรภาพน้ำเหือง ถึงเมืองหลวงพระบาง

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย อำเภอเมือง จังหวัดเลย

โทร. 0-4283-5238 Fax. 0-4283-5238 E-mail : prahannok@yahoo.com

Abstract

This research aims to 1) study general information and tourism in Thali, Loei 2) study factors that affect tourism in Thali, Loei 3) study the potentiality to create sustainable tourism in Thali, Loei 4) provide a guideline for developing sustainable tourism in Thali, Loei 5) provide suggested tourist routes between Thali, Loei and Laos. Data in this research were collected from various participants as follows: the Tourist Authority in Loei, sub-district administration organizations, Phu-Yai-Ban (the headmen of villages), Kamnan (elected officials who look after people in districts), local philosophers, teachers, students, travel agents, local seller, drivers, and people in Thali. The research combined 3 research methods: a qualitative research method, a participative action research method and a qualitative data collection method. Many data collection tools and activities were employed including questionnaires, topics for group interview, in-depth interviews, workshops, observations with or without an involvement, document study, quantitative data analysis, qualitative data analysis with data triangulation.

The results are summarized in different fields. In the field of tourism condition, this research found that Thali was being promoted to be one of the tourist places, which offered 3 types of attraction: unspoiled nature, art and culture, and its history. Different areas in Thali were preparing to venue tourist activities that demonstrate their relationship with religion, their ways of life, and customs and traditions. Each area will be managed by the sub-district administration organization within that area, that holds key responsibility in improving and arranging activities in the community in order to improve natural philosophical resources by using an involvement of people in the community through community meeting to share opinions, develop plans and evaluation of activities.

In the field of factors that affect tourism, this research found that there are 5 factors that affect tourism (1) Thali's geography reflects its physical diversity that combines mountains, valleys, and river basin; (2) Convenience for traveling: Thali can be reached by road from different locations, for example, other districts in Loei, other provinces, and Laos; (3) Unique traditions and festivals, for example, Hae-Ton-Dok-Mai Festival, the tradition boat racing between Thali and Laos; (4) An involvement of people in brainstorming, strategic development, implementation and evaluation; and (5) Good management that emphasizes participation of local people and their leaders.

In the field of tourism capacity, the research found that Thali can play an important role in tourism due to (1) its diversity in tourist attractions, such as water fall, islet monastery, pagoda, community forest, bridge, way of life, culture and geography; (2) its uniqueness, diversity and completeness of tourist resources; (3) divergent and intriguing tourism activities; (4) well support from local people for tourist operations; and (5) people's understanding of roles (to learn and follow).

In the field of sustainable tourism, this research found that (1) tourism has to be organized and manage by local people; (2) people have to be trained in tourism and management; (3) financial and other support is required to help create tourism activities and learning; (4) people should be encouraged to realize the important of natural resources and the knowledge asset in their communities; and (5) existing and new tourist places have to be improved to reach satisfied quality.

In the field of network and cooperation, this research found that various support from private and governmental organizations are dispensable, especially in advertising tourist places to public.

(4)

In the field of tourist routes, the research found that tourist routes can be arranged in 3 ways (1) the route from Ban Buag-Ang to the Friendship Bridge; (2) the route from Ban Buag-Ang to the Friendship Bridge (can access Huay-Kai water fall); and 3) the route from Nam-Kam to Chiang-Kan. Moreover, the route to Laos can be established in 3 ways (1) the route from Thali to duty-free shops in Laos; (2) The route from Thali to Muang-Taw in Laos; (3) the route from Thali to LuangPraBang.

Science and Technology Faculty, Loei Rajabhat University, Amphur Muang, Loei, 42000.

Tel. 0-4283-5238 Fax. 0-4283-5283 E-mail: prahannok@yahoo.com